

419561

ИНСТРУКЦІЯ ОБВОДОВОМУ ЛЕКАРЮ.

(Медицинскимъ Совѣтомъ разсмотрѣнная и одобренная на общемъ засѣданіи Правительственной Коммисіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія).

INSTRUKCYA

D L A

Lekarza Obwodowego.

(Przejrzana przez Radę lekarską, i przyjęta na posiedzeniu ogólném Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego).

вѣщанія, вольнопрактикующихъ въ томъ мѣ-
стѣ врачей, составить по сему предмету про-
токоль; изложить мѣры и врачебныя сред-
ства для прекращенія появившейся болѣзни;
а въ чрезвычайныхъ случаяхъ, самому оста-
ваться на мѣстѣ, для наблюденія и нужныхъ
распоряженій. Если по сему предмету суще-
ствуютъ общія распоряженія, то онъ также дол-
женъ наблюдать, чтобы они въ точности были
исполняемы. О всѣхъ своихъ дѣйствіяхъ
обстоятельно доносить Врачебной Управѣ;
а въ важныхъ случаяхъ Главному Медицин-
скому Инспектору съ первою отходящею по-
чтою.

Обводовой врачъ долженъ обращать
особенное вниманіе на сифилитическую бо-
лѣзнь, и потому всѣ распоряженія, для искор-
ененія оной предписанныя, исполнять съ
точностію.

4. Имѣть надзоръ за карантиннымъ оцѣп-
леніемъ, если бы оно находилось въ обводѣ.

5. Онъ обязанъ самъ и чрезъ лица для того

narady praktykujących w miejscu lekarzy,
spisać protokół, wskazać środki lekarskie
i policyjno - lekarskie ku uśmierzeniu
wszczętej choroby, a w nadzwyczajnych
przypadkach pozostać sam na miejscu
dla doglądania i stosownego rozporządze-
nia. Jeżeli zaś już w tej mierze znaj-
dują się ogólne urządzenia, powinien
dopilnować, aby takowe dokładnie były
wypełniane. O całej swjej czynności zdać
szczegółowy raport Urzędowi gubernial-
nemu lekarskiemu, a w ważnych przy-
padkach także Inspektorowi Głównemu

а. Самый скоротечный видъ этой язвы—
антоновъ огонь въ селезенкѣ (*splenitis gan-
graenosa*).

б. Огненные вередъ съ горячкою (*typhus
carbunculosus*).

в. Сибирская язва съ особенными мѣстны-
ми припадками:

аа. Злокачественный прыщъ на языкѣ (ди-
кій огонь, ракъ на языкѣ, *glossan-
thrax*) у рогатаго скота.

бб. Злокачественная жаба (антоноогневая
жаба, *angina carbuncularis suum*) у
свиней.

вв. Парши у свиней (*seta alba*).

гг. Дикое мясо въ небѣ (*stomanthrax,
hordeolum suum*) у свиней.

дд. Летучій огонь у овецъ и свиней (*ignis
sacer ovium et suum*).

ее. Почечуй рогатаго скота (*haemorrho-
ides pecorum*).

2. Ядуръ у рогатаго скота (*lues oris,
aphthae epizooticae*).

а. Zaraza śledziony (*anthrax*) bardzo
gwałtownie i prędko przebiegająca (*sple-
nitis gangraenosa*).

б. Karbunkuły z gorączką (*typhus car-
b*

2. Печеночные глисты у овецъ, иногда у рогатаго скота (*cachexia icterico-verminosa*, *labes hepatis verminosa*).

3. Легочные глисты у ягнятъ и телятъ, или червивый кашель (*tussis verminosa*).

4. Мочевый поносъ у овецъ (*diabetes ovium*).

5. Кровавое мочеиспускание у рогатаго скота и овецъ (*staematuria*).

6. Кружение овецъ отъ червей въ лобныхъ пазухахъ (*oestrus ovium*).

7. Слабость въ бедрахъ (*rachialgia lumbalis*).

8. Головокружение у овецъ (*hydrocephalus hydatideus*).

V. Болѣзни спорадическія заразительныя:

1. Парши у разныхъ животныхъ (*scabies*).

2. Шолуди у лошадей (*herpes equi*).

3. Бѣшенство собакъ и кошекъ (*rabies*).

4. Чума собакъ (*lues canum*).

2. Motylica u owiec i czasem u bydła rogatego (*cachexia icterico-verminosa labes hepatis verminosa*.)

3. Choroba robaczna płuc u jagnią

нительныхъ властей 28 Декабря 1818 года и къ другимъ по сему предмету существующимъ правиламъ, обязанъ въ наставленіяхъ своихъ имѣть главною цѣлю то, чтобы зараза сколь можно скорѣе была на мѣстѣ прекращена, не распространилась въ окрестности и не повредила бы здоровью людей, имѣющихъ присмотръ за больными животными.

Независимо отъ донесенія своего въ Губернскую Врачебную Управу о свойствѣ и ходѣ болѣзни и о мѣрахъ, предложенныхъ имъ гражданскому начальству для прекращенія дальнѣйшаго ея развитія, — обwodовый врачъ немедленно долженъ довести о томъ до свѣденія Главнаго Медицинскаго Инспектора.

в. Присутствіе обwodоваго лекаря на мѣстѣ появленія прочихъ вышеисчисленныхъ болѣзней не признается необходимымъ: довольно, если по требованію мѣстной власти, онъ сообщитъ ей письменно средства къ предупрежденію таковыхъ болѣзней, къ леченію оныхъ и къ охраненію здоровыхъ животныхъ отъ заразы, если появившаяся болѣзнь за-

обовязаны jest przy układaniu instrukcyi mieć to na celu, aby zaraza jak można najprędzej utlumioną została; aby się do miejsc przyległych nie rozszerzyła, i aby ludzie koło zwierząt chorych chodzący na zdrowiu przez to nieucierpieli.

O wszelkich zaś środkach jakie wskaże władzy miejscowej, powinien niezwłocznie donieść nietylko Urzędowi Lekarskiemu Gubernialnemu, ale oraz Głównemu Inspektorowi Służby Zdrowia z opisaniem rodzaju i przebiegu choroby.

с. W razie okazania się innych chorób wyżej wymienionych, obecność lekarza obwodowego w miejscu ich zjawienia się nie jest koniecznie potrzebną; dosyć będzie gdy wezwany przez władzę miejscową poda na piśmie środki zapobieżenia takim chorobom i leczenia ich, oraz jeżeli choroba jest zaraźliwą, środki ochro-

подобныхъ болѣзняхъ, обводовой лекаръ, безъ особенной нужды не долженъ повторять трупоразъятія падшихъ животныхъ: ибо это можетъ подвергнуть присматривающихъ за скотомъ вліянію заразы и способствовать ея распространенію.

7. Обводовой лекаръ долженъ наблюдать за всѣмъ тѣмъ, что имѣетъ вліяніе на общественное здравіе, какъ то: за качествомъ жизненныхъ припасовъ и напитковъ; т. е. свѣжилы ли они, или испорчены; особливо за рожью и ржаной мукою: не имѣетъ ли она рожковъ (*secale cornutum*) и другихъ вредныхъ примѣсей; за хорошимъ приготовленіемъ хлѣба продаваемого на рынкахъ; за овощами и плодами: созрѣли ли они, или нѣтъ; за грибами привозимыми на продажу: могутъ ли они быть употребляемы въ пищу и нѣтъ ли между ними вредныхъ; за качествомъ водки, пива и вина. Замѣтивъ въ семъ отношеніи злоупотребленія, могущія имѣть вредное вліяніе на здоровье жителей, обводовой лекаръ долженъ извѣстить о томъ мѣстное

обводовой отwierанія zwierząt padłych bez koniecznej potrzeby powtarzać, aby osoby do posług przy podobnej czynności używane, ile możności jak najmniej na złe skutki wyniknąć ztąd mogące narażone były; tudzież, aby do rozszerzenia zarazy nie stały się powodem.

7. Powinien zwracać uwagę na to wszystko co ma wpływ na ogólne zdrowie mieszkańców jako to: na gatunek pokarmów i napojów, czyli te są świeże lub zepsute, szczególnie na żyto i mąkę żytnią czyli ta nie zawiera głównicy (*secale cornutum*) lub innych szkodliwych rzeczy, czy sprzedawany chleb jest dobry, czyli owoce są dojrzałe lub nie, czy grzyby na targ przywiezione mogą być jadalne i czy między nimi niema jadowitych, czyli wódka, piwo, wino mają należyte własności. Dostrzegłszy pod tym względem nadużycie mogących mieć szkodliwy wpływ na zdrowie mieszkańców, obowiązany jest Lekarz obwodowy uwiadomić o tem miejscową władzę, to jest Burmistrza lub

начальство, т. е. Бургомистра, или гминнаго Войта, и наблюсти, чтобы въ присутствіи его были отобраны у продавцевъ и уничтожены вредные овощи, фрукты и грибы; испорченное, или отъ больной падшей скотины мясо; тухлая рыба и сонные раки и т. п. Въ случаяхъ же, гдѣ требуется химико-фармацевтическое изслѣдованіе, обводовой врачъ, пригласивъ ближайшаго аптекаря и совокупно съ нимъ, въ присутствіи Бургомистра или Войта, сдѣлавъ опытъ, напитки или вещества найденные вредными, вмѣстѣ съ нимъ обязанъ опечатать, вручить для храненія мѣстной полицейской власти и немедленно донести о томъ Врачебной Управѣ, наблюдая, чтобы до рѣшенія дѣла, опечатанные напитки или вещества не были употребляемы.

Обводовой лекаръ долженъ имѣть врачебный надзоръ за магазинами и лавками съ жизненными припасами; за бойнями; мясными рядами; за канавами: содержатся ли онѣ въ чистотѣ; за кладбищами: находятся ли они на приличномъ и отдаленномъ мѣстѣ, не

были переplenione, i aby były w ogólności założone podług przepisów policyi lekarskiej; czuwa nad tém, aby ciała zmarłych nie były chowane przed upływem oznaczonego na to czasu, i aby przepisy w téj mierze wydane, były w wykonaniu, aby nie wprowadzano się do domów świeżo budowanych i jeszcze wilgotnych słowem uważać powinien Lekarz obwodowy na to wszystko, co może szkodliwy wpływ na zdrowie wywierać. Dostrzegłszy zboczeń od przepisów policyjno-lekarskich, obowiązany odnieść się do władz właściwych i żądać aby przepisy te wykonano.

W razie zaś dostrzeżenia szczególnych przyczyn, w sposób szkodliwy działających na zdrowie ludzi, winien donieść o tém Urzędowi lekarskiemu gubernialnemu i wykazać jakie

кованы описанія простонародныхъ способовъ для поданія помощи въ случаяхъ, угрожающихъ внезапною смертію; какъ то: утопленнымъ, задушеннымъ, отравленнымъ, пораженнымъ молніею и т. п.

9. Имѣть бдительный надзоръ въ обводѣ за аптеками, складами аптекарскихъ матеріаловъ и лавками, въ коихъ дозволена продажа вредныхъ веществъ; удостовѣряться посредствомъ частыхъ посѣщеній, содержатся ли аптеки, склады и лавки въ надлежащемъ порядкѣ и все ли предписанное Уставомъ въ нихъ соблюдается; надзирать за аптекарями и аптекарскими учениками, дабы они предписанныя особыми для нихъ инструкціями правила исполняли въ точности, наипаче же относительно диспенсаторіи и таксы аптекарской. Въ случаѣ злоупотребленій такого рода, кои могутъ угрожать опасностію здоровью жителей, на пр: при отпускѣ изъ аптеки, или склада испорченнаго аптечнаго матеріала и т. п. обводовой врачъ обязанъ, совмѣстно съ полицейскою властію, таковой матеріалъ опечатать и поступить съ нимъ

Wójta gminy, i dopilnować, aby ci w obecności jego zabrali i zniszczyli szkodliwe owoce, jarzyny i grzyby, zepsute lub ze zdechłego bydła pochodzące mięso, ryby uśnięte, raki i t. p. W razach gdzie dochodzenie chemiczno-farmaceutyczne okazałoby się potrzebném, powinien wezwać najbliższego aptekarza i łącznie z nim w asystencji Burmistrza lub Wójta gminy, zrobiwszy pierwszą próbę, napoje lub artykuły za szkodliwe uznane, wspólnie z nim opieczętować, oddać do zachowania władzy miejscowej, i natychmiast donieść o tém Urzędowi lekarskiemu, czuwając zarazem aby dopóki kwestya rozstrzygniętą nie zostanie, opieczętowane artykuły lub napoje użytymi nie były.

слишкомъ ли наполняются и вообще соответствуютъ ли постановленіямъ медицинской полиціи. Онъ наблюдаетъ также, чтобы мертвыя тѣла не были погребаемы прежде назначеннаго для того времени и чтобы существующія по сему предмету постановленія въ точности были исполняемы; а равнымъ образомъ имѣть надзоръ, чтобы люди не жили въ новопостроенныхъ и сырыхъ еще домахъ. Словомъ, обводовой врачъ обязанъ обращать вниманіе на все то, что можетъ имѣть вредное вліяніе на общественное здоровье. Замѣтивъ отступленія отъ медико-полицейскихъ правилъ, онъ обязанъ сноситься съ надлежащими властями и требовать, чтобы правила сіи были исполняемы. О замѣчаемыхъ имъ особыхъ причинахъ, дѣйствующихъ вреднымъ образомъ на здоровье, онъ долженъ доносить Врачебной Управѣ съ объясненіемъ мѣръ, какія, согласно съ мѣстными обстоятельствами, могутъ быть по сему случаю предприняты.

8. Обводовой лекаръ обязанъ наблюдать, чтобы повсемѣстно были сообщены и опубли-

дзы miejscowej policyjnej, po należytem rzeczy rozpoznaniu, środek szkodliwy opieczetować i postąpić tak jak Ustawa dla aptekarzy wskazuje, i o tém Urzędowi gubernialnemu lekarskiemu donieść. Perodyczne zaś rewizye aptek i handlów materyałów aptecznych w ściśłym znaczeniu tego wyrazu, Lekarz obwodu wtedy tylko odbywać może, kiedy mu to zwierzchnia władza lekarska zaleci.

10. Powinien podług załączonego tu wzoru lit: B. układać listę wszystkich osób mających w obwodzie prawo leczenia, trudnienia się sztuką babienia, tudzież osób aptekarskich i upoważnionych do utrzymywania handlów materyałów aptecznych, i takową przedstawiać co rok w miesiącu Listopadzie Urzędowi lekarskiemu.

какъ въ Аптекарскомъ Уставѣ постановлено; о дѣйстви же своемъ донести Врачебной Управѣ.

Настоящую періодическую ревизию аптекъ и матеріальныхъ складовъ обводовой врачъ можетъ дѣлать только по предписанію вышшаго медицинскаго начальства.

10. Вести списокъ всѣмъ лицамъ, имѣющимъ позволеніе заниматься леченіемъ; повивальнымъ искусствомъ; содержаніемъ аптекъ и аптечныхъ складовъ, согласно формѣ лит: Б. и представлять оный ежегодно Врачебной Управѣ.

11. Вводить въ употребленіе медицинскія средства, признанныя полезными Медицинскимъ Совѣтомъ.

12. Наблюдать, чтобы врачеваніемъ занимались лица, имѣющія на то позволеніе отъ

ciągnęli dozór policyjny. Jeżeli zaś która z osób lekarskich przekracza granice danego jej upoważnienia do praktyki, obowiązany jest Lekarz obwodu takową upomnieć, a gdyby to nie skutkowało, postąpić z nią jak powiedziano wyżej o praktykujących bez upoważnienia dla zarobku. Uważać także ma, aby Cyrulicy w miastach i miasteczkach i ich subjekci posiadali stosowne usposobienie i nie dopuszczali się nadużyć.

13. Obowiązany jest starać się o wyłączenie sprzedaży wszelkich środków sekretnych i zdrowiu szkodliwych, dowiedziawszy się, iż takie środki gdziekolwiek się znajdują, powinien wyprowadzić śledztwo w asystencji władzy miejscowej policyjnej, takowe środki opieczętować, oddać w należyne zachowanie, i rzecz przedstawić Urzędowi lekarskiemu gubernalnemu, stosując się w tej mierze do urządzenia dla aptekarzy. Nim załatwienie rzeczy nastąpi, winien Lekarz obwodowy dać baczenie, aby opieczętowane

дѣлы дозволенной имъ практики, то обводовой лекаръ обязанъ своими напоминаніями отъ того ихъ воздержать; а въ случаѣ ослушанія поступить съ ними такъ, какъ сказано выше о лицахъ, занимающихся медицинскою практикою безъ дозволенія правительства. Онъ долженъ также имѣть наблюденіе чтобы какъ цирюльники въ городахъ и мѣстечкахъ, такъ и ученики ихъ знали свое дѣло и не употребляли оное во зло.

13. Обводовой лекаръ обязанъ стараться искоренять продажу всѣхъ средствъ секретныхъ и вредныхъ. Открывъ таковую запрещенную продажу, произвести, совокупно съ мѣстной гражданской властію, законное изслѣдованіе, опечатать и отдать вещества сіи въ надлежащее храненіе; а дѣло представить въ Врачебную Управу, руководствуясь при такомъ дѣйствіи своимъ Аптекарскимъ Уставомъ. Обводовой лекаръ долженъ имѣть надблюденіе, чтобы до окончанія такихъ дѣлъ опечатанныя вещества хранились надлежащимъ образомъ; и чтобы въ случаѣ су-

może też Lekarz obwodu zwiedzać więzienia i miejsca aresztu, i wglądać w to wszystko, co się dotyczy zachowania zdrowia osadzonych w nim osób, jako to: w ich żywienie, odzież, użycie do robót i rozlokowanie, oraz w zachowanie ochłody, czystości, temperatury i suchości atmosfery, jako też inne okoliczności wpływające na szkodliwość zdrowiu. W miarę wymagającej tego potrzeby może robić przedstawienia do władzy miejscowej, o zaprowadzenie ulepszeń, a o wypadkach ważniejszych obowiązany donieść Urzędowi lekarskiemu gubernialnemu.

Gdyby Lekarz obwodu spostrzegł szczególnie ważne niedogodności pod względem policyjno-lekarskim w utrzymywaniu więzień i aresztów, powinien o takich wprost don

2. Вести въ порядкѣ журналъ своихъ служебно-медицинскихъ дѣйствій, по формѣ лит: В. и копию онаго ежемѣсячно представлять въ Врачебную Управу. Таковой журналъ, за все время своей службы, онъ долженъ вручить преемнику своему въ случаѣ оставленія мѣста обводоваго лекаря.

3. Ежегодно представлять рапортъ Врачебной Управѣ съ исчисленіемъ всѣхъ предметовъ кои упомянуты въ формѣ лит: Г.

4. Обводовой врачъ какъ въ обводовомъ городѣ, такъ и во время разъѣздовъ своихъ по дѣламъ службы въ обводѣ, долженъ всѣмъ бѣднаго класса жителямъ давать медицинское пособіе безъ всякаго за сѣ вознагражденія, и въ случаѣ надобности выдавать свидѣтельства на принятіе ихъ въ больницу. Сверхъ того онъ обязанъ въ мѣстѣ пребыванія своего лечить всѣхъ военно-служащихъ, если нѣтъ въ ономъ военнаго лекаря; а также арестантовъ, если они не имѣютъ своего врача; прописывать же лекарства для нихъ долженъ не иначе, какъ по фармакопей, изданной для госпиталей Царства Польскаго.

2. Prowadzić w należytym porządku dziennik swych czynności służbowych podług wzoru lit. B. i kopję z niego co miesiąc Urzędowi lekarskiemu gubernialnemu przedstawiać. Dziennik takowy wychodząc z urzędowania, za cały czas swęj służby winien zostawić nowemu następcy.

3. Składać Urzędowi lekarskiemu gubernialnemu raport roczny z wyliczeniem wszelkich przedmiotów o których jest mowa we wzorze lit. G.

4. Powinien również Lekarz obwodu tak w miejscu swego zam

ВѢДОМОСТЬ

О ДѢТЯХЪ КОИМЪ ПРИВИТА
ОСПА.

за 183 ГОДЪ.

W Y K A Z

dzieci którym zaszczepiono
ospę.

za rok 183

Лит: В.

**ЖУРНАЛЪ
ДѢЙСТВІЙ
ОБВОДОВАГО ЛЕКАРЯ**

за 183 годъ.

**DZIENNIK
CZYNNOŚCI LEKARZA
Obwodu
za rok 183**

1881
1881

Лит. Г.

Изчисленіе предме-
товъ для годоваго
отчета Обводоваго
Лекаря.

Przedmioty, które
roczne raporta Ob-
wodowych Lekarzy
obejmować winny.

VI. Предметы по части Ветеринарной.

a) Вліяніе воздуха, корма и другихъ общихъ причинъ на здоровье домашнихъ животныхъ.

b) Болѣзни эпизоотическія и энзоотическія.

c) Болѣзни заразительныя, съ особеннымъ взглядомъ на бѣшенство домашнихъ животныхъ.

d) Замѣчательныя спорадическія болѣзни лошадей, рогатаго скота, собакъ и другихъ домашнихъ животныхъ.

e) Достопримѣчательнѣйшіе случаи болѣзней, прилипчивыхъ и заразительныхъ.

f) Замѣчанія объ употребляемыхъ способахъ леченія.

g) Замѣчанія въ ученомъ отношеніи, опыты новыхъ способовъ леченія и новыхъ врачебныхъ средствъ.

h) Замѣчанія по части ветеринарной полиціи.

VI. Przedmioty tyczące się weterynaryi.

a) Wpływ powietrza, pokarmów i innych ogólnych przyczyn na zdrowie zwierząt.

b) Choroby epizootyczne i enzootyczne.

c) Choroby zaraźliwe z szczególnym względem na wściekłą zwierząt domowych.

d) Choroby sporadyczne koni, bydła rogatego, psów i innych zwierząt domowych.

e) Ważne pojedyncze przypadki chorób, szczególnie epidemicznych i zaraźliwych.

f) Uwagi nad używanymi sposobami kur

OMYŁKI W DRUKU.

Na str. 12 wiersz 14 zamiast bouum				czytaj boum
— 13	— 15	— bouum	— boum	
— 15	— 13	— Rankor	— Rankorż	
— 15	— 20	— haemorhoides	— haemorrhoides	
— 17	— 2	— epizootica	— epizootica	
— 17	— 3	— vasonychia	— paronychia	
— 17	— 6	— epizooticum	— epizootica	
— 17	— 14	dodaj: Malleus farciminosus, cachexia lymphatica farciminoza		
— 18	— 9	zamiast staematuria czytaj haematuria		
— 18	— 12	— rachialgia	— rhachialgia	
— 19	— 9	— staematuria	— haematuria	
— 19	— 13	— rachialgia	— rhachialgia	
— 21	— 23	— 1818	— 1828	
— 22	— 1	— 1818	— 1828	
— 29	— 21	opuścić należy słowo: błota		
— 53	— 13	zamiast chorych czytaj chorób		
W annexe litt. Γ. na stronnicy 9 w. 14 zamiast epidemicznych czytaj epizootycznych.				